

Sygn. akt XXIII Ga 326/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Gałas (spr.)
Sędziowie:	SO Maria Więckowska SO Tomasz Szczurowski
Protokolant:	Prot. sąd. Mariusz Bajstok

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w upadłości likwidacyjnej

przeciwko J. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 9 listopada 2016 r., sygn. akt XV GC 4186/15

I. oddala apelację,

II. zasądza od J. P. na rzecz Syndyka masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w upadłości likwidacyjnej 1.800,00 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Maria Więckowska	SSO Anna Gałas	SSO Tomasz Szczurowski
----------------------	----------------	------------------------

Sygn. akt XXIII Ga 326/18

UZASADNIENIE

Syndyk masy upadłości (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w W. (dalej: powód) wniósł o zasądzenie od J. P. (dalej: pozwany) kwoty (...) zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 28 lipca

2015 roku do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie wyrokiem z dnia 9 listopada 2016 roku zobowiązał pozwanego J. P. do przekazania powodowi Syndykowi masy upadłości (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w W. kwoty 43.269,68 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty (pkt 1) oraz stwierdził, że koszty postępowania w całości ponosi pozwany J. P., jako strona przegrywająca spór, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu (pkt 2).

Sąd Rejonowy ustalił, że 31 grudnia 2013 roku pomiędzy pozwanym a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. została zawarta umowa najmu lokalu znajdującego się przy ul. (...) w W.. Czynsz najmu miał wynosić 4.000,00 zł netto plus podatek VAT w obowiązującej stawce za każdy rozpoczęty miesiąc najmu Następnie, w dniu 3 marca 2014 roku, strony zawarły umowę o współpracę, na mocy której pozwany zobowiązał się do stałej współpracy polegającej na wykonywaniu projektów architektonicznych i konstrukcyjnych. Wynagrodzenie za wykonanie prac miało wynosić (...) zł netto za jedną godzinę pracy .

Postanowieniem z dnia 11 czerwca 2015 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie w sprawie o sygn. akt X GU 476/15 ogłosił upadłość (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. obejmującą likwidację majątku dłużnika.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwany wystawił (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. następujące faktury VAT:

- nr (...) z dnia 08 października 2014 roku tytułem wynajmu powierzchni biurowej przy ul. (...) w W. na kwotę 4.000,00 zł netto (4.920,00 zł brutto) z terminem płatności do dnia 15 października 2014 roku;
- nr (...) z dnia 13 października 2014 roku tytułem wynajmu powierzchni biurowej przy ul. (...) w W. na kwotę 95,83 zł netto (117,87 zł brutto) z terminem płatności do dnia 27 października 2014 roku;

nr (...) z dnia 16 października 2014 roku tytułem wynajmu powierzchni biurowej przy ul. (...) w W. na kwotę 301,75 zł netto (371,15 zł brutto) z terminem płatności do dnia 23 października 2014 roku

- nr (...) z dnia 24 października 2014 roku tytułem estymacji masy hali stalowej w L. na kwotę 2.400,00 zł netto (2.952,00 zł brutto) z terminem płatności do dnia 31 października 2014 roku;
- nr (...) z dnia 04 listopada 2014 roku tytułem wynajmu powierzchni biurowej przy ul. (...) w W. na kwotę 4.000,00 zł netto (4.920,00 zł brutto) z terminem płatności do dnia 11 listopada 2014 roku;
- nr (...) z dnia 13 listopada 2014 roku tytułem wynajmu powierzchni biurowej przy ul. (...) w W. na kwotę 434,77 zł netto (534,77 zł brutto) z terminem płatności do dnia 20 listopada 2014 roku;
- nr (...) z dnia 01 grudnia 2014 roku tytułem wynajmu powierzchni biurowej przy ul. (...) w W. na kwotę 4.000,00 zł netto (4.920,00 zł brutto) z terminem płatności do dnia 08 grudnia 2014 roku;
- nr (...) z dnia 02 grudnia 2014 roku tytułem wykonania projektu konstrukcyjnego budowlanego dla (...) na kwotę 3.500,00 zł netto (4.305,00 zł brutto) z terminem płatności do dnia 16 grudnia 2014 roku;
- nr (...) z dnia 17 grudnia 2014 roku tytułem wynajmu powierzchni biurowej przy ul. (...) w W. na kwotę 371,93 zł netto (457,47 zł brutto) z terminem płatności do dnia 24 grudnia 2014 roku;

- nr (...) z dnia 31 grudnia 2014 roku tytułem wynajmu garażu przy ul. (...) W W. za IV kwartał 2014 roku na kwotę 450,00 zł netto (553,50 zł brutto) z terminem płatności do dnia 21 stycznia 2015 roku;
- nr (...) z dnia 02 stycznia 2015 roku tytułem wynajmu powierzchni biurowej przy ul. (...) w W. na kwotę 4.000,00 zł netto (4.920,00 zł brutto) z terminem płatności do dnia 12 stycznia 2015 roku;
- nr (...) z dnia 09 lutego 2015 roku tytułem wynajmu powierzchni biurowej przy ul. (...) w W. na kwotę 4.000,00 zł netto (4.920,00 zł brutto) z terminem płatności do dnia 16 lutego 2015 roku;

nr (...) z dnia 20 lutego 2015 roku tytułem wynajmu powierzchni biurowej przy ul. (...) w W. na kwotę 793,84 zł netto (976,42 zł brutto) z terminem płatności do dnia 27 lutego 2015 roku;

- nr (...) z dnia 12 marca 2015 roku tytułem wynajmu powierzchni biurowej przy ul. (...) w W. na kwotę 4.000,00 zł netto (4.920,00 zł brutto) z terminem płatności do dnia 19 marca 2015 roku;
- nr (...) z dnia 12 marca 2015 roku tytułem wynajmu garażu przy ul. (...) w W. za I kwartał 2015 roku na kwotę 450,00 zł netto (553,50 zł brutto) z terminem płatności do dnia 26 marca 2015 roku;

nr (...) z dnia 24 marca 2015 roku tytułem projektu budowlanego konstrukcji hali stalowej wraz z budynkiem biurowym dla Inwestora w L. na kwotę 3.600,00 zł netto (4.428,00 zł brutto) z terminem płatności do dnia 07 kwietnia 2015 roku

Sąd Rejonowy wskazał również, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zapłaciła na rzecz pozwanego następujące kwoty:

- 3.420,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 15 października 2014 roku;
 - 117,87 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 24 października 2014 roku;
 - 371,15 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 24 października 2014 roku;
 - 1.500 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 29 października 2014 roku;
 - 2.952,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 31 października 2014 roku;
 - 3.420,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 13 listopada 2014 roku;
 - 534,77 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 24 listopada 2014 roku;
 - 1.500,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 28 listopada 2014 roku;
 - 3.420,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 09 grudnia 2014 roku;
 - 1.500,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 29 grudnia 2014 roku;
 - 420,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) jako zapłata częściowa w dniu 19 stycznia 2015 roku;
- 457,47 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 12 stycznia 2015 roku
- 1.000,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) jako zapłata częściowa w dniu 12 stycznia 2015 roku;
 - 2.000,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) jako zapłata częściowa w dniu 22 stycznia 2015 roku;
 - 553,50 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 23 stycznia 2015 roku;

- 4.305,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 27 stycznia 2015 roku;
 - 1.500,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 30 stycznia 2015 roku;
 - 3.420,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 12 lutego 2015 roku;
 - 976,42 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 27 lutego 2015 roku;
 - 1.500,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) jako dopłata w dniu 27 lutego 2015 roku;
 - 1.920,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 19 marca 2015 roku;
 - 553,50 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 27 marca 2015 roku;
 - 1.500,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 31 marca 2015 roku;
- 4.428,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) w dniu 31 marca 2015 roku.

Zgodnie z ustaleniami poczynionymi przez Sąd Rejonowy, powód pismem z dnia 15 lipca 2015 roku wezwał pozwanego do zapłaty łącznej kwoty 43.269,68 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi do dnia zapłaty tytułem zapłaconych faktur VAT dokonane w terminie 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. w terminie do dnia 27 lipca 2015 roku. Korespondencja została nadana w dniu 17 lipca 2015 roku. Następnie, pismem z dnia 27 lipca 2015 roku pozwany odmówił zwrotu wskazanej kwoty.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Sąd Rejonowy wywiódł, że w niniejszej sprawie zastosowanie znajduje art. 128 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. z 2015 r. poz. 233 tj.; dalej „puin”), zgodnie z którym Sędzia-komisarz z urzędu albo na wniosek syndyka uzna za bezskuteczną w stosunku do masy upadłości odpłatną czynność prawną dokonaną przez upadłego w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości z małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej, krewnym lub powinowatym w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie, z osobą pozostającą z upadłym w faktycznym związku, prowadzącą z nim wspólnie gospodarstwo domowe albo z przysposobionym lub przysposabiającym, chyba że druga strona czynności wykaże, że nie doszło do pokrzywdzenia wierzycieli. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do czynności upadłego, będącego spółką lub osobą prawną, dokonanej z jej współnikami, ich reprezentantami lub ich małżonkami, jak również ze spółkami powiązаныmi, ich współnikami, reprezentantami lub małżonkami tych osób.

Za stanowiącą podstawę prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, Sąd uznał także treść przepisu art. 134 ust. 1 puin, zgodnie z którym, jeżeli czynność upadłego jest bezskuteczna z mocy prawa lub została uznana za bezskuteczną, to, co wskutek tej czynności ubyło z majątku upadłego lub do niego nie weszło, podlega przekazaniu do masy upadłości, a jeżeli przekazanie w naturze jest niemożliwe, do masy upadłości wpłaca się równowartość w pieniądzu. Za zgodą sędziego-komisarza druga strona czynności może zwolnić się z obowiązku przekazania do masy upadłości tego, co wskutek tej czynności z majątku upadłego ubyło, przez zapłatę różnicy między wartością rynkową świadczenia dłużnika z dnia zawarcia umowy, a wartością świadczenia otrzymanego przez dłużnika. Na postanowienie, o którym mowa w zdaniu poprzednim, przysługuje zażalenie.

W ocenie Sądu Rejonowego zostały spełnione wszystkie przesłanki z art. 128 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze, a zatem za bezzasadny uznano zarzut pozwanego, że majątek upadłego na skutek dokonanej przez niego czynności nie uległ pomniejszeniu. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, każda bowiem czynność powoduje to, iż jest ona nie ważna z mocy samego prawa bez znaczenia czy spowodowała ona pomniejszenie majątku upadłego czy wręcz jego zwiększenie. Ważnym jest tutaj to, że miała charakter odpłatny,

została dokonana w okresie 6 miesięcy od złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości danego podmiotu przez - w tym przypadku - współnika upadłej spółki.

W zakresie roszczenia ubocznego, odsetkowego, Sąd Rejonowy, ze względu na zmianę brzmienia przepisu art. 481 § 2 k.c., wprowadzonego z dniem 01 stycznia 2016 roku ustawą z dnia 09 października 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1830), do dnia 31 grudnia 2015 roku, zasądził odsetki ustawowe, zgodnie przepisem art. 481 § 2 k.c. w poprzednio obowiązującym kształcie, natomiast od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie, o których mowa w art. 481 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 01 stycznia 2016 roku (art. 56 ustawy o zmianie ustawy o terminach zapłaty).

Sąd Rejonowy, na podstawie art. 128 ust. 1 i ust. 2 upin w zw. z art. 134 ust. 1 upin, zobowiązał pozwanego J. P. do przekazania powodowi kwoty 43.269,68 zł, o czym orzekł w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany i zaskarżył go w całości. Pozwany wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sądowi Rejonowemu pozwany zarzucił naruszenie:

1) art. 134 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze, w zakresie w jakim Sąd I instancji uznał prawo powoda do żądania zwrotu świadczenia wzajemnego, w szczególności poprzez przyjęcie, iż w sytuacji gdy spełnione zostały wszystkie przesłanki z art. 128 ust. 1 i ust. 2 p.u.n. bez znaczenia jest zarzut pozwanego, że majątek upadłego na skutek dokonanej przez niego czynności prawnej uległ pomniejszeniu;

2) art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych pozwanego zawartych w pkt 2 i 3 pisma procesowego z dnia 28 września 2016 r. o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych sądowych na okoliczność wyceny faktur za prace projektowe w odniesieniu do cen rynkowych wykonania tych projektów oraz oceny kosztów dokonania weryfikacji tych projektów przez pozwanego zgodnie z przepisami Prawa Budowlanego oraz na okoliczność zbadania wysokości opłat z tytułu wynajmu lokalu.

Pozwany wniósł ponadto o zasądzenie na rzecz pozwanego od powoda kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna. Sąd Okręgowy akceptuje i uznaje za własny stan faktyczny, ustalony przez Sąd Rejonowy. Na aprobatę zasługuje również, co do zasady, ocena prawna dokonana przez sąd pierwszej instancji, z tym zastrzeżeniem, że na gruncie niniejszej sprawy stosować należy stan prawny obowiązujący w dniu dokonania czynności prawnej. Żaden z zarzutów apelacji nie był skuteczny.

Podkreślić należy, że stan faktyczny w niniejszej sprawie nie był sporny pomiędzy stronami procesu, co słusznie zauważono w odpowiedzi na apelację.

W tym miejscu zaznaczyć należy, że jako podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd I instancji wskazał, art. 128 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 134 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. z 2015 r. poz. 233 t.j.); (dalej „Pr.u.n.”) według stanu prawnego na dzień wydania wyroku, tj. 9 listopada 2017 roku.

Tymczasem treść przepisów ustawy winna odpowiadać wersji ustawy Pr.u.n. z 28 lutego 2003 roku w wersji aktu obowiązującej od 9 października 2012 roku. Właściwy bowiem dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest stan

prawny obowiązujący na dzień dokonania czynności prawnej, której spór dotyczy tj. okresu od dnia 15 października 2014 roku do dnia 31 marca 2015 roku, kiedy to upadły zapłacił faktury na łączną kwotę do 43.269,68 zł, nie zaś stan prawny obowiązujący w dniu wyrokowania.

Według stanu prawnego obowiązującego w dniu dokonania czynności prawnej objętej niniejszym sporem treść art. 128 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. 2003 Nr 60, poz. 535; t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1112) miał następujące brzmienie: czynności prawne odpłatne dokonane przez upadłego w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości z małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej, krewnym lub powinowatym w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie albo z przysposobionym lub przysposabiającym są bezskuteczne w stosunku do masy upadłości (ust. 1). Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do czynności upadłego, będącego spółką lub osobą prawną, dokonanej z jej współnikami, ich reprezentantami lub ich małżonkami, jak również ze spółkami powiązanymi, ich współnikami, reprezentantami lub małżonkami tych osób (ust. 2). Treść przepisu art. 134 ust. 1 Pr. u.n., brzmiała: jeżeli czynność upadłego jest bezskuteczna z mocy prawa lub została uznana za bezskuteczną, to co wskutek tej czynności ubyło z majątku upadłego lub do niego nie weszło, podlega przekazaniu do masy upadłości, a gdy przekazanie w naturze jest niemożliwe, do masy upadłości powinna być wpłacona równowartość w pieniądzu. Przepis w przedstawionym brzmieniu ma zastosowanie w tej sprawie.

Przechodząc do rozpoznania zarzutów stawianych w niniejszej apelacji, w pierwszej kolejności przypomnieć należy, że sąd odwoławczy związany jest zarzutami naruszenia prawa procesowego, z urzędu natomiast, niezależnie od podniesionych zarzutów, bada zasadność zastosowania prawa materialnego.

Pozwany w treści apelacji podniósł zarzut naruszenia prawa procesowego tj. naruszenia art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy obowiązany był zatem zbadać prawidłowość zastosowania tych przepisów przez Sąd Rejonowy.

Odnosząc się do podniesionego przez pozwanego zarzutu naruszenia ww. przepisów proceduralnych, wskazać należy, że Sąd Rejonowy procedował w sposób prawidłowy, oddalając **spóźniony** wniosek dowodowy pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych sądowych na okoliczność wyceny faktur za prace projektowe, w odniesieniu do cen rynkowych wykonania tych projektów oraz oceny kosztów dokonania weryfikacji tych projektów przez pozwanego zgodnie z przepisami Prawa budowlanego oraz na okoliczność zbadania wysokości opłat z tytułu wynajmu lokalu.

Sąd Okręgowy poza okolicznością, że wniosek pozwanego był spóźniony, podzielił także pogląd zaprezentowany w orzecznictwie, zgodnie z którym, Sąd nie może pominąć środków dowodowych na wskazywane przez stronę okoliczności, jedynie w przypadku, gdy nie zostały wyjaśnione **sporne** fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 217 § 2 w zw. z art. 227 k.p.c.) – wyrok Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2012 r. (I PK 168/11, LEX nr 1219489). Dalej, w myśl § 2 art. 217 k.p.c. Sąd pominie środki dowodowe, jeżeli okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione lub jeżeli strona powołuje dowody jedynie dla zwłoki. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 22 marca 2012 r. (IV CSK 453/11, LEX nr 1213423) powołanie dowodów w sposób mogący powodować zwłokę w postępowaniu nie może jednak prowadzić do ich pominięcia, jeżeli nie zostały w sposób dostateczny wyjaśnione istotne i sporne okoliczności, których wykazaniu służyć ma ich powołanie.

Sąd Okręgowy miał w tym względzie na uwadze, że przeprowadzenie ww. dowodu z opinii biegłych, nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, bowiem bez względu na ukształtowanie cen rynkowych najmu i zleceń, wiarygodności własne udziałowców winny być zaspokajane na równi z innymi wierzycielami, bez żadnych preferencji, w szczególności z uwagi na osobiste powiązania udziałowców ze spółką kapitałową. Na uwagę zasługuje także okoliczność, iż pozwany nie wskazał celu, w jakim biegły sądowy miał podać ceny usług dostosowywania projektów do przepisów Prawa budowlanego, w sytuacji, kiedy to pozwany miał sporządzać przedmiotowe projekty. Sąd Okręgowy uznał, że prowadzenie dalszego postępowania dowodowego w ww. zakresie, było zbędne gdyż nie służyło wyjaśnieniu spornych okoliczności sprawy i mogłoby doprowadzić jedynie do przewlekłości niniejszego postępowania.

Skupiając się na zarzucie apelacyjnym naruszenia prawa materialnego, Sąd Okręgowy uznał, że zarzut naruszenia art. 134 ust. 1 Pr.u.n. i związane z nim art. 128 Pr.u.n., jest całkowicie niezasadny.

Bezspornym w sprawie jest, że wspólnikowi upadłego czyli pozwanemu, w okresie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, wypłacono kwotę 43.269,68 zł z tytułu czynszu najmu lokalu oraz zleceń projektowych. Tego rodzaju czynności prawnych odpłatnych niewątpliwie dokonał na rzecz pozwanego upadły (spółka (...) sp. z o.o.). Bez wątplenia na rzecz pozwanego ww. spółka dokonała wszystkich przelewów kwot wskazanych w pozwie (potwierdzenia stanowią dowody w sprawie) w okresie 6 miesięcy wstecz od dnia kiedy to złożono wniosek o ogłoszenie upadłości tej spółki, a więc od 10 października 2014 roku do 10 kwietnia 2015 roku. Tym samym Sąd Okręgowy uznał, że spełnione zostały przesłanki art. 128 Pr.u.n. i te odpłatne czynności, z mocy prawa, są bezskuteczne wobec masy upadłości.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 134 Pr.u.n. wskazać należy, że przedmiotowe postępowanie toczy się w oparciu o ustawę Prawo upadłościowe i naprawcze z 28 lutego 2003 roku. Brzmienie art. 128 tej ustawy, jest odmienne od jej brzmienia w ustawie Prawo upadłościowe, które obowiązuje od stycznia 2016 roku. Wcześniejsze brzmienie art. 128 było proste, jednoznaczne i nie dopuszczało żadnej uznaniowości. Bezskuteczność wobec masy upadłości powstawała z mocy prawa, automatycznie, jeżeli spełnione zostały przesłanka czasowa (czynność prawna odpłatna w terminie 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości) i przesłanka powiązania z upadłym (dokonana przez upadłego na rzecz m. in. jego współnika).

Za jasny i czytelny uznać także należało przepis art. 134 Pr.u.n. Z jego treści wynika bowiem, że spełnienie przesłanki bezskuteczności z art. 128 Pr.u.n. lub 127 Pr.u.n. oznacza bezwzględną konieczność zwrotu do masy tego co z niej ubyło.

W przypadku, kiedy powyższe jest niemożliwe, zwrot składnika masy powinien nastąpić jako jego równowartość w pieniądzu. Sąd uznał, że z treści powołanego przez pozwanego wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2010 roku (sygn. akt IV CSK 424/09), nie sposób wywieść aby na gruncie art. 134 Pr.u.n. zachodziła konieczność badania ekwiwalentności świadczeń. Zarówno ww. orzeczenie Sądu Najwyższego, jak i brzmienie samego przepisu art. 134 Pr.u.n., nakazują jedynie zbadanie czy doszło do ubytku w majątku upadłego. Sąd Najwyższy dobitnie pisze, że to, czy czynności odpłatne były dokonywane w zwykłym toku działalności przedsiębiorstwa, czy i jaki miały wpływ na majątek upadłego, nie ma znaczenia dla oceny, czy są one objęte sankcją bezskuteczności, jeżeli z majątku upadłego coś ubyło na rzecz konkretnych wierzycieli (np. współnika upadłego) w okresie 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Należy w tym miejscu podkreślić, że analizę ekwiwalentności świadczeń i wystąpienia rażącej niewspółmierności dokonuje się w stanie faktycznym opartym na art. 127 Pr.u.n. Przy stanie faktycznym opartym na art. 128 Pr.u.n., nakaz z art. 134 Pr.u.n. stosuje się automatycznie, po stwierdzeniu, że z majątku upadłego coś ubyło bądź wbrew zasadnym oczekiwaniom do niego nie wpłynęło.

Stan masy upadłości określa się na podstawie ksiąg rachunkowych upadłego. Cały majątek upadłego jest ewidencjonowany i ujawniony w bilansie, ewidencji środków trwałych, saldach (ewidencji) należności, zobowiązań i innych tego typu dokumentach księgowych. Badanie dotyczy tego, czy skutek czynności upadłego coś ubyło. Zgodnie z tezą wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2010 roku (sygn. akt: IV CSK 424/09) „nie każda bezskuteczna czynność upadłego prowadzi do roszczenia z art. 134 Pr.u.n. lecz tylko taka, na skutek której majątek upadłego uległ pomniejszeniu bądź nie zwiększył się”.

Stan faktyczny rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy sprawy skoncentrowany został na ukazaniu zmniejszenia sumy bilansowej przy jednoczesnym takim samym wpływie na tzw. „strony bilansu”, odnotowanym przez obie strony transakcji.

W niniejszej sprawie, umowa najmu lokalu podpisana została w grudniu 2013 roku zaś umowa o współpracy w marcu 2014 roku. Wniosek o ogłoszenie upadłości złożono 10 kwietnia 2015 roku. Obie umowy, w czasie, gdy składano wniosek o ogłoszenie upadłości były od dawna funkcjonującym elementem majątku spółki, podobnie jak inne zobowiązania i umowy obciążające każdy podmiot gospodarczy działający na rynku. Natomiast niewątpliwie

wartości pieniężne zapłacone przez spółkę akurat pozwanemu, obejmują okres 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości tej spółki. Na bezskuteczność takiej czynności wobec pozwanego nie mogą mieć wpływu argumenty pozwanego, że nie było jego zamiarem działanie na niekorzyść spółki, ponieważ ze stanu faktycznego nie wynika, że to sam pozwany dokonał owej czynności przysporzenia na swoją rzecz. Należy domniemywać, że czynności tych dokonały uprawnione osoby działające w imieniu spółki.

Sąd Okręgowy dokonując analizy sześciomiesięcznego okresu poprzedzającego dzień złożenia wniosku stwierdził, że na wyciągach bankowych widoczny jest wpływ gotówki, podczas gdy po stronie aktywów nie pojawiają się żadne nowe okoliczności. Należy podkreślić, że obciążenia m. in. w postaci czynszu najmu, od ponad roku pozostawały na tym samym poziomie, jednakże aktywa - saldo środków na rachunku, zmniejszyło się o kwotę (...) zł. W tym miejscu podkreślić należy, że środki pochodzące z konta bankowego stanowią niewątpliwie majątek, z którego najłatwiej można zaspokoić wierzycieli. Bez znaczenia w tym kontekście byłoby wykazanie przez pozwanego w czym jego wierzytelności były ważniejsze i zasługiwały na pierwszeństwo w zaspokojeniu od innych. Wszyscy wierzyciele bowiem podlegają tej samej procedurze zgłoszenia na listę wierzytelności i oczekiwania w swojej kategorii zaspokojenia, na równi z innymi wierzycielami. Tymczasem spółka korzystając z dostępu do kont bankowych zaspokoiła pozwanego, pomijając potrzebę zaspokojenia wszystkich wierzycieli. Wbrew twierdzeniom pozwanego nie zaistniała konieczność ustalenia czy majątek upadłego pozostałby taki sam, gdyby czynności takiej nie dokonano.

Dla powstania roszczenia z art. 134 Pr.u.n. istotna jest jedynie okoliczność czy z majątku upadłego ubyło coś na rzecz wierzycieli w okresie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Podsumowując, w ocenie Sądu Okręgowego, bezskuteczność wobec masy upadłości odnośnie kwot objętych żądaniem pozwu powstała z mocy prawa, automatycznie, gdyż spełnione zostały: przesłanka czasowa i przesłanka powiązania z upadłym. Przepis ustawy art. 128 Pr.u.n., art. 134 Pr.u.n., w tym przedmiocie jest jasny i klarowny. Mając na uwadze jego treść uznać należało, że czynności prawne odpłatne dokonane przez upadłego w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości stały się bezskuteczne w stosunku do masy upadłości.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd pierwszej instancji słusznie zastosował przepis art. 134 Pr.u.n. nakazując zwrot pieniędzy, które ubyły z majątku upadłego w okresie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy oddalił apelacją pozwanego, jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., obciążając obowiązkiem ich zwrotu pozwanego. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego ustalone od wartości przedmiotu zaskarżenia (43.270,00 zł) na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265) w kwocie 1.800,00 zł uwzględniając okoliczność, że pełnomocnik pozwanego prowadził sprawę przed sądem pierwszej instancji (tj. 50% stawki).

SSO Maria Więckowska	SSO Anna Gałas	SSO Tomasz Szczurowski
----------------------	----------------	------------------------